

ecclesia inchoavit, prosequuta affectum regis affectu suo. Nec ita concidit hoc oppidum (licet Sueni Dani rabie gravissime dilaceratum fuerit) donec Episcopi Sarisburienses viam, qua prius hac in occiduas regiones itum erat, deflexerint. Tunc enim paulatim quasi contabuit, & nunc tantum tenuis quasi viculus, *Majore tantummodo pro magistratu summo, & elegantissimis Comitis Penbrochiaæ ædibus,* quæ è diruto monasterio surrexerunt, gloriatur. Sed ejus luminibus **SORBIODVNVM** olim, & nunc ejus proles *Sarisbury* inprimis offerunt. Sic enim Antonini Itinerario dicitur, quod Anglo-Saxones postea *Searþyrbyrig* dixerunt, & vulgus Latinorum *Sarum*, & *Sarisburia*. Itineraria enim ratio, & nominis vestigium, vel me tacente, hoc contestentur. Quis enim ambigat *Searisbirig* à Sorbioduno profluxisse, addito Saxonico *Býrnýg*, quod Burgum sonat, pro *Duno*, quod Britanni & Galli locis addiderunt, qui editiorem situm occupabant, uti hoc Sorbiodunum? Usque adeo ut quidam Britannicæ linguæ callentissimus mihi *Sorviodunum* collem siccum interpretatus fuerit, & probabiliore certe conjectura, quam qui à Sarone Berosi, aut à Severo Imperatore magno conatu deduxerunt, *Severiamque* dixerunt. Collem enim editiorem occupavit, & ut inquit Malmesburiensis, *In vice civitatis castellum erat, muro vallatum non exiguo, cæteris communitibus utcunque valens, aquæ penuria laborans adeo, ut mirabili commercio aqua ibi vendatur.* Unde quidam, qui illo tempore vixit, de Sorbioduno antiquo,

*Est ibi defectus lymphæ, sed copia cretæ,
Sævit ibi ventus, sed philomela filet.*

Et parietinis quæ jam supersunt, operibus, & munitionibus satis tutum fuisse videtur, & ambitu quasi quingentos passus collegisse. Kinricus Saxo cum felicissime contra Britannos pugnavisset, anno **D LIII** primus Saxonum expugnavit, Canutusque Danus circa annum **M III**, injecto igni graviter afflixit. Revixit tamen cum Synodali autoritate & Guilielmi Conquæstoris munificentia Hermannus Episcopus Shirburnensis & Sunningensis huc sedem transtulisset, cujus proximus successor Osmundus ecclesiam construxit Cathedralē. Et Guilielmus ille primus postquam Angliæ lustrum condidisset, huc omnes regni ordines convocavit, ut fidem interposito jurejurando adstringerent, quo tempore, ut est in Censuali libro, *pro quinquaginta Hidis geldabat. De tertio denario Salisbery habet Rex xx solidos ad pensum, de Cremento Lx libras ad Pondus.* Quod ideo noto, quia ut apud veteres Romanos, ita apud nostros majores pecunia & appendi & numerari solebat. Nec ita multis post annis, regnante Richardo Primo, tum ob præsidarii militis insolentiam, tum aquæ penuriam, paulatim demigrare ceperunt incolæ, & vix mille hinc passus ad Ortum hybernum, loco humiliori, ubi quasi conceptaculum est plurimorum rivulorum, ad Avenæ, & Nadderi confluentes confederunt. Hujus demigrationis meminit in suis epistolis Petrus Blefenfis. Sic enim de antiquo Sorbioduno scripsit, *Erat locus ille ventis expositus, sterilis, aridus, desertus, erat ibi turris quasi in Siloem, qua habitatores loci onere longa servitutis oppressit.* Et postea, *Captiva erat in monte illo Sarisburiensis ecclesia. Descendamus ergo felici auspicio ad complana, ubi valles abundabunt frumento, & campi sp-*
Britannia.

ciosi pinguescunt. Et Poëta jam dictus de eadem lufit:

Quid Domini domus in castro? nisi fœderis arca

In templo Baalim; carcer uterque locus.

Locumq; illum in quæ descenderat, sic describit,

Est in valle locus nemori venatibus apto

Contiguus, ceber fructibus, uber aquis.

Tale Creatoris marvi natura creata

Hospitium voto quasit orbe diu.

Cum jam descendissent, ut ab ara Dei auspicarentur, Richardus Poore Episcopus, in loco amænissimo, prius *Merifield* vocato, augustissimum speciosa structura templum inchoavit. Quod cum præcella pyramide, & duplici utrinque transepto sacra quam hilaritate & majestate venerabile quadragesimo post anno, maximis sumptibus peractum, & dedicatum anno **M CCLVIII**, Rege Henrico tertio etiam præsentē. De quo verificator ille vetustus non ineleganter,

Regis enim virtus templo spectabitur isto,

Præsulis affectus, artificumque fides.

Sed multo elegantius clarissimus, & eruditissimus Daniel Rogerius,

Mira canam, Soles quot continet ætnus in una

Tam numerosa, ferum, æde, fenestra micat.

Marmorea sive capit fusas tot ab arte columnas,

Comprensas horas quot vagus annus habet.

Totque patent porta, quot mensibus annus abundat,

Res mira, at ver a res celebrata fide.

Fenestras enim anni diebus, columnas & columellas anni integri horis, & portas duodecim mensibus numero respondere dicunt. Claustraque habet ex australi parte sua amplitudine, & elegantia nullis secunda, quibus adjungitur palatium Episcopi pulcherrimum: & ex altera parte seorsim à templo campanile excelsum & firmissimum. Opibus vero & proventibus ita brevi accrevit, ut Decanum, Præcentorem, Cancellarium, Thesaurarium, & Præbendarios triginta tres honestissimis stipendiis alat, è quibus *Residentes*, ut vocant, suas etiam pulcherrimas ædes templo adjunctas habent, & hæc omnia seorsim ab urbe suis mœnibus inclusa. Cives itidem, dum Episcopus Dei domum moliretur, certam urbem statuerunt, Rempubliam stabiliērunt, in singulos vicos rivulos derivarunt: fossam, qua perenni flumine non subluitur, duxerunt, cum licentiam muniendi à Simone Episcopo impetravissent. Paulatimque ex veteris Sorbioduni ruinis sic accrevit hæc nova Sarisburia, ut statim atque Regia autoritate, viam publicam quæ in Occiduas regiones ducit, huc deflexerint, facile fuerit omnium urbium in hoc tractu secunda, summe frequens, omnium rerum, præsertim piscium affatim copiosa, & amplissimo ornata foro, in qua domus civica est è ligno pulcherrima. Sed nihil est, quo perinde gloriatur, ac Ioanne Iewell non ita pridem Episcopo, Theologiæ cognitione ad miraculum instructissimo, & reformatæ religionis propugnatore acerrimo. Vetus Sorbiodunum jam inde evanuit, regnanteque Henrico Septimo omnino desertum, ut vix hodie supersit unum & alterum propugnaculum castri, quod tamen longo tempore postquam incolæ demigrassent Sarisburia Comitum sedes fuit, & de quo lis regnante Edwardo III exorta est memorabilis. Robertus enim Episcopus Sarisburiensis Guilielmum de Montea-

Sorbiodunum.

Old Saris-bury.

Dunum quid Galis & Britannis.

Pecunia appensa, & numerata.

New Saris-bury.